

pa ni gosp. Ognjoslav. On je ustanovil tako novo abecedo, ki je deloma latinica, deloma cirilica. Izpustil je iz obeh sedanjih abeced vse črke, ki se mu niso zdele lepe in jasne, in nadomestil jih z družimi, čisto novimi, ali pa iz že znanih pismen sestavljenimi. „Trebalo je“ — pravi — „formo pismen, kar mogoče, z vôku primerno vpodobiti in ..... za vse zvôke, kateri so sorodni, tudi sorodne pismenske obraze tvoriti.“ — Gosp. Ognjoslav še dalje in precej obširno razlaga svoj sistem z ozirom na razna jugoslavenska narečja. Nekatere novih črk so jako čedne in sosebnost kot kursivne se kažejo gladke, pa se res dajo tudi lahko pisati, druge spet so videti okorne ter dozdanji rabi vprek gredó. — Vpeljati bi se dal novi alfabet tako, da bi vse jugoslavenske novine vsak mesec vsaj eno novo črko vpeljale; v 2 letih — misli gosp. Ognjeslav — bi se že ves alfabet vdomačil. Jaz pa dvomim, da bi se to zgodilo. Uzor je lep, in trudapolno prizadevanje g. Ognjeslavovo je gotovo vse hvale vredno in kaže njegovo navdušenost za slovanstvo, toda pisatelji imajo svojo glavo in če bi kdo tudi najboljši pravopis izumil, drugi Slovani bi se ga vendar ne poprijeli brez sile velemogočnega diktatorja. Vsaj nas skušnja uči, da abecede, ki so se od navadnih alfabetov preveč oddaljile, niso sreče imele. Kje je na pr. Bohoričica, Danjčica, Metelčica, ki je vnela hudo abecedno vojsko, kje je Poklukarčica, ki se je po „Novicah“ skušala vmestiti za slovensko pisavo? Edina Gajčica je obveljala, dasi nepopolna, in je vzajemnost med Slovani zdatno pospešila. Dodajmo jej, česar jej manjka; naj se je poprimejo „staroverci“, pa — mirna bode Bosna! Koliko let se že trudi in dela naš Matija Majar za obveljavo vzajemnega slovanskega jezika, al — dosegel ni nič. Uzori Majarjevi kakor Ognjeslavovi so hvalevredni in se ne morejo spodbiti s tem, da ta ali uni šalo uganja z njunimi navsveti, vendar med lepo slovansko idejo in izpeljavo njeno stojé celi Čimborasi!

Politične stvari.

Note na papirji ne bodo rešilo Ercegovine in Bosne Turškega jarma, le puška ju more.

Da bi bila Srbija za rešitev svojo iz sužnosti Turške čakala pripomoči Evropejske diplomacije, še danes bila bi ona raja *) Turška! Ko bi ne bili Srbi l. 1862., ko so Turki Beligrad nehali bombardirati, neprestrašeno se oboroževali ter se junaško pripravljali na nov boj, ne bi bili dosegli Evropejskih vlad konferencije, v kateri se je Srbom dovolilo, kar so zahtevali, — ko bi Srbija leta 1866 ne bila svoje zahteve, da se Turki umaknejo iz Srbskih trdnjav, podpirala zopet z orožjem, še danes bi Turški topovi gledali skozi line Beligradske trdnjave in žugali razrušiti mesto! S puškami in handžari je morala Srbija podpirati svoje zahteve. Diplomacija ne bi bila ji pomagala, kajti Beust je takrat malo volje imel, kakor je dandanes ima Andrassy, Srbom na pomoč biti proti Turkom.

Gledé na te zgodovinske skušnje sme se pač vprašati, zakaj Srbska vlada odlaša krepko intervencijo za rešitev nesrečne raje, po krvi in veri jej sorodne? Turčijo diplomacija in ves svet že davno imenuje „umirajočega moža“, za katerega niti zdravila ni niti zdravnik več; sme se tedaj vprašati: so li diplomati glavo

*) Raja (turška beseda) pomeni to, kar naša beseda čeda; tako se imenujejo v Turčiji vsi podložni, ki niso Turki.

in srce izgubili, da mirno dopuščajo, da „umirajoči mož“ v zadnjih trenutkih svojega življenja še ko besna živina grize in popada okoli sebe? In vendar „Pester Ll.“ pripoveduje, da Evropejske vlade nameravajo Turčiji poslati skupno noto, v kateri jej svetujejo, naj Bosni in Ercegovini dá provincijalno avtonomijo! Turk in pa avtonomija dežel pod geslom Mohamedanskim, to je toliko, kot čedi jagnjet dati volka za pastirja.

Radostni slišimo tedaj nasproti, da narod v Srbiji in Črnigori noče se dolgo več dati za nos voditi po javlovih obljubah diplomacije ter da hrepení — vkljub cincanju svojih knezov — na pomoč hiteti milovanim svojim bratom, vedé, da se sami ne morejo rešiti sužnosti.

Poglejmo sedaj, kolikošno vojno moč ima Srbija in Črnagora, kakor nam jo v zanimivi knjigi popisuje c. k. stotnik Julij Debelak.

Vojska (armada) Srbska razpada v stalno četo in pa v narodno armado. Dolžnost v vojsko iti ima vsak Srb od 20. do 50. leta. V stalni armadi mora služiti 3 leta, v narodni pa 27 let, tedaj skupaj 30 let. Vojne službe oproščeni so le ministri in taki, ki so telesno ali moralično za vojsko nesposobni. V narodni armadi leži glavna moč Srbske vojske. Najvišji poveljnik vsi armadi je knez. — Stalna armada, da deželi ne prizadene prevelicih stroškov, šteje le 5168 mož s 180 topovi. Če ima stalna armada v vojsko iti, se pomnoži le takrat, ako ima samostojno postopati; v tem slučaju se pomnoži na 8000 vojakov. — Narodna armada, ki ima pešce, konjike, topničarje, pionirje in trainere, je na 18 brigad razdeljena in razpada v 1. in 2. sklic. Vsaka občina dá eno ali več kompanij, vsak okraj en ali več batalijonov. Armada 1. sklica stavi 90.748 mož v vojsko, armada 2. sklica pa 57.600 mož, po tem takem znaša narodna armada obojnega sklica 148.348 mož, vsa armada skupaj tedaj 156.348 mož in 180 topov, ki pa se hipoma morejo pomnožiti. Vse, kar Srbska armada potrebuje, naredijo domá v deželi. Iz vsega tega je razvidno, da Srbska armada more hud strah biti Turški.

Črna gora je skozi in skozi vojaško vredjena, ona zato nima stalne armade, kajti vsak Črnogorec je vojak od 17. do 50. leta. Cela dežela je razdeljena v nahije; vsaki nahiji zapoveduje en vojvoda; vsaka nahija obsega več plemen, katerim zapovedujejo kapitani; tem kapitanom pa so podložni stotinarji in desetčarji; vsak desetčar ima pod seboj 10 vojakov ali 5 hiš, ker navadno vsaka hiša dá po 2 vojaka. Iz vseh 8 nahij se nabere 25.000 vojakov. Črnogorska armada se more prav za prav imenovati „črna vojska“ (Landsturm), ki ima pešce in topničarje, kateri se morajo v boji sami živiti. Strelni prah si Črnogorci sami delajo domá. Ta armada sama je v stanu se v svoji gorati deželi braniti tujim napadom, s Srbsko armado pa združena strahovati Turka.

Naj bi se to nemudoma zgodilo! V njunih rokah je svoboda ali pa sramota!

Naši dopisi.

V Gorici 14. — Srednji šoli in učiteljsko izobraževališče z vadnico so končali danes šolsko leto. Ljudske (mestne) šole bodo imele sklenitev še le 31. avg.; na kmetih pa ima vsak okraj ali kraj svoj počitnični red. — Pred seboj imam 25letni „Jahresbericht“ najstaršega in častitljivejšega našega učilišča — c. k. drž. gimnazija. Sestavkov ima gimnaz. letnik dvoje: a) „Vetálapančavinčati“, t. j., zbirka pravljic iz sanskrita prevedenih; spisal prof. Al. Luber; b) „Bildungssetze harmonischer Zahlen“, spisal direktor dr. Zindler. Profesorjev, učiteljev in suplentov je bilo 19 za obli-